

Gibanje za ohranitev javnega zdravstva
Dom sindikatov
p.p. 343
1000 Ljubljana
www.ohranimo.si

Ljubljana, 2. aprila 2007

Gospod Janez Janša, predsednik Vlade RS
Gregorčičeva 20
1000 Ljubljana

Zadeva: Sporočilo predsedniku Vlade RS z javne tribune: »Smo proti privatizaciji in komercializaciji zdravstva, ki poteka v Sloveniji«

Spoštovani predsednik Vlade RS, gospod Janez Janša

Seznani vas želimo z vsebino razprav na naših javnih tribunah. Za primer jemljemo razpravo na javni tribuni v Kamniku, ki jo je 27. marca 2007 organiziralo Gibanje za ohranitev javnega zdravstva pod naslovom »USTAVIMO PRIVATIZACIJO ZDRAVSTVENIH DOMOV IN BOLNIŠNIC! Bo interes posameznikov po večjih dobičkih prevagal zdravstvene interese ljudi?«

S te javne tribune vam sporočamo, da smo proti privatizaciji in komercializaciji zdravstva, ki poteka v Sloveniji in se načrtuje z zakonskimi predlogi ter še posebej proti nadomeščanju zdravstvenih domov in bolnišnic z zasebniki.

To je tudi prevladujoče mnenje ljudi, ki jih srečujemo na javnih tribunah, ki jih od lanskega septembra organizira Gibanje po vsej Sloveniji. Gibanje je civilna iniciativa, ki vključuje že preko 70.000 članov, ki so s podpisi potrdili, da se strinjajo s cilji in načeli Gibanja.

Javna tribuna Gibanja je dne 27. marca pritegnila mnogo ljudi iz Kamnika in okolice. V nabito polni sejni sobi občinske stavbe v Kamniku so občani in občanke razpravljali s predstavniki gibanja o posledicah privatizacije in komercializacije zdravstva, o razgradnji zdravstvenih domov in bolnišnic, o procesu njihovega nadomeščanja z zasebniki-koncesionarji, pa tudi o predlogu zakona o koncesijah. V razpravo so se vključili mnogi občani.

Razpravljavci so opozorili, da predlog zakona o koncesijah nedopustno posega v pristojnosti lokalnih skupnosti, krši Ustavo RS in druge zakone ter omogoča poceni razprodajo zdravstvenih domov in bolnišnic. Poudarili so, da praksa pri nas (enako, kot sta pokazali teorija in praksa vsepovsod po svetu) že kaže na negativne posledice privatizacije in komercializacije zdravstva. Del teh procesov je tudi podeljevanje koncesij zasebnikom. Pri tem se jemlje zdravstvene programe, kadre in finančna sredstva zdravstvenim domovom in bolnišnicam, kar povzroča njihovo razgrajevanje. Te koncesije so bile tudi v obdobju vaše vlade večinoma podeljene brez javnih razpisov in podarjene cehovskim kolegom ministra za zdravje. Razpravljavci so opozorili na posledice teh procesov, ki potekajo od leta 1992, in se kažejo v vse slabši kakovosti zdravstva, slabši dostopnosti večine ljudi do zdravstvenih storitev, slabši učinkovitosti zdravstva in slabih vplivih na zdravje ljudi.

Prisotna so bila tudi drugačna mnenja dveh koncesionark in svetnika SDS iz Kamnika, vendar so tovrstna mnenja, podobno kot na ostalih javnih tribunah, tudi tokrat ostala povsem

osamljena. Izkušnje ljudi z zdravstvom, ki se ga stihijsko spreminja na slabše, brez predhodne strategije, brez ustreznih strokovnih in zakonskih podlag ter brez soglasja državljanov in državljanek, ki občutimo posledice teh negativnih sprememb, so namreč povsem drugačne.

Udeleženci tribune so se strinjali, da obstajajo koncesionarji, ki so vestni in delajo predvsem v dobro bolnikov, vendar pa vrsta primerov kaže na zlorabe nekaterih koncesionarjev. Tako nekateri koncesionarji ne opravljajo dežurstev in manj plačanih storitev, čeprav jih bolniki potrebujejo, ne opravljajo storitev, ki zmanjšujejo njihov prihodek, ustvarjajo umetne čakalne vrste, da bi si pridobili večji prihodek v zasebnih ambulantah, zaprejo ambulante ob praznikih, dopustih, ko zbolijo in ob vikendih, paciente pa usmerijo v javni zavod, pacientom zaračunavajo storitve, ki jih ne bi smeli zaračunavati ipd. Zaradi varčevanja na bolnikih in na strokovni izobrazbi zdravstvenega osebja, ki ga zaposlujejo, se pri nekaterih koncesionarjih manjša kakovost storitev. Bolnikov se ne pošilja pravočasno na laboratorijske preiskave, ker te pomenijo koncesionarju strošek, zaradi česar pa lahko bolniki utrpijo škodo na zdravju ali celo umrejo.

Udeleženci javne tribune so poudarili, da so koncesije lahko dobrodošle kot izjema in dopolnitev dejavnosti javnih zavodov, če se jih podeljuje pregledno, z javnimi razpisi in le tedaj, ko je koncesija v javnem interesu. To pa je, kadar koncesija povečuje dostopnost (npr. v oddaljenih krajih) ob večji ali enaki kakovosti ter nižji ceni, kot bi te storitve lahko opravljal javni zavod.

Udeleženci tribune so kot nesprejemljivo označili tudi korupcijo v obliki preskakovanja čakalnih vrst v javnem zdravstvu, na kar pa Ministrstvo za zdravje ne reagira.

Prisotni so se strinjali, da za zdravje ljudi pomembne zdravstvene storitve ne smejo biti predmet pridobivanja dobičkov, javno zdravstvo pa mora biti dostopno vsem, ne glede na dohodek posameznika, in ljudem na razpolago vsako uro dneva.

Razpravljavci so poudarili pomen osnovnega zdravstva in preventive za zdravje ljudi. Ker pa privatizacija finančno in kadrovsko slabi javne zavode ter jim jemlje zdravstvene programe, ti ponekod ne zmorejo več opravljati vseh nalog, ki jih predvideva zakon. Poudarili so prednosti javnih zavodov, kot so timsko delo, dostopnost vseh storitev na enem mestu, nepridobitnost javnega zavoda, ki sprejme bolnika tudi tedaj, če zavod storitve ne dobi plačane. Zaradi finančne slabitve, ki jo povzroča razgrajevanje zdravstvenih domov in bolnišnic s koncesijami, zavodom zmanjkuje denarja tudi za vlaganja v razvoj.

Opozorili so še na druge slabosti privatizacije in komercializacije zdravstva, kar občutijo ljudje v obliki zmanjševanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, visokih premij dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in visokih doplačil, ki jih morajo plačevati, kadar zbolijo ali se poškodujejo. Vse to zmanjšuje dostopnost ljudi do zdravstvenih storitev.

Prisotni se povsem zavedajo tudi obstoječih slabosti v javnih zavodih, kot so slabo upravljanje, plačna uravnilovka ipd., ki bi jih moralo Ministrstvo za zdravje odpravljati, vendar se Ministrstvo teh problemov sploh ne loteva. Grožnja socialni koheziji predstavlja razgrajevanje vezivnega družbenega tkiva in nezaupanje, ki ga neurejene razmere v zdravstvu vnašajo med zdravnike in paciente. Z načinom podeljevanja koncesij vnaša minister za zdravje spore tudi med zdravnike.

Spoštovani predsednik vlade, gospod Janez Janša, minister za zdravje kljub očitnim slabostim, ki jih prinašata privatizacija in komercializacija zdravstva, kamor sodi tudi nadomeščanje nepridobitnih javnih zavodov z zasebniki, ki sicer so del javne zdravstvene mreže, vendar pa delujejo po podjetniških načelih, z novo zakonodajo dodatno pospešuje te negativne procese.

Ob tem pa se minister Bručan dela nevednega in v javnosti neprenehoma zanika, da procesi privatizacije in komercializacije, ki jih ljudje vse bolj čutijo na svojem zdravju in žepu, sploh potekajo.

Zato vas, spoštovani predsednik Vlade RS, ki ste poleg ministra Bručana najbolj odgovorni za njegovo delo, javno sprašujemo, **kaj boste storili, da bo minister za zdravje končno prisluhnil zdravstvenim potrebam ljudi** in njihovemu mnenju, ne pa še naprej izrabljal svoj ministrski položaj za uresničevanje finančnih interesov manjšega dela zdravniških in drugih ozkih lobijev v škodo javnega interesa, javnih sredstev in zdravja ljudi?

Upravičena zahteva več kot 70.000 članov Gibanja, množice ljudi, ki jih srečujemo na javnih tribunah in drugih ljudi, ki podpirajo cilje in načela Gibanja, ter večine drugih prebivalcev Slovenije, je kakovostno, dostopno, učinkovito, solidarno in pravično zdravstvo. To pa lahko zagotovi, kot kažejo izkušnje pri nas in v svetu, le pretežno javno in neprofitno ter dobro vodeno zdravstvo.

Kolegij odbora Gibanja

Opombi:

- Poslano predsedniku Vlade RS dne 2. aprila 2007 priporočeno po pošti!

- V vednost in objavo tiskanim in drugim medijem